

Katholieke Hogeschool Sint-Lieven
Bachelor in de voedings- en dieetkunde
(professioneel gerichte bachelor)

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Besluit	4
3	Werkwijze en verantwoording	5
3.1	Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
3.2	Werkwijze	6
3.3	Domeinspecifiek referentiekader	7
3.4	Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	8
4	Opleiding	10
5	Beoordeling	11
5.1	Doelstellingen opleiding	11
5.2	Programma	12
5.3	Inzet personeel	15
5.4	Voorzieningen	16
5.5	Interne kwaliteitszorg	17
5.6	Resultaten	18
6	Oordelen visitatiecommissie	19
7	Oordelen NVAO	20
8	Opmerkingen en bezwaren van instelling	21

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 26 juni 2009 heeft Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in de voedings- en dieetkunde (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de Vlaamse Hogescholen Raad. De aanvraag is ontvangen op 30 juni 2009.

Procedurele eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

Inhoudelijke eisen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de voedings- en dieetkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo).

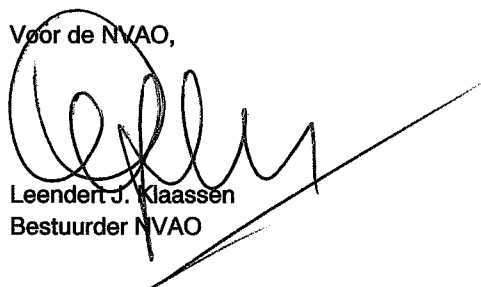
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de voedings- en dieetkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding die te Gent wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2010-2011 tot en met het einde van het academiejaar 2017-2018.

Den Haag, 19 oktober 2009

Voor de NVAO,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Leendert J. Klaassen', is written over a diagonal line that extends from the bottom right towards the center of the page.

Leendert J. Klaassen
Bestuurder NVAO

3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 26 juni 2009 heeft Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in de voedings- en dieetkunde. De aanvraag is ontvangen op 30 juni 2009.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholen Raad.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005).

3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: Vlaamse Hogescholen Raad (VLHORA)

Visitatiecommissie:

Voorzitter:

Romain Hulpia, de heer Hulpia studeerde Pedagogische en Psychologische wetenschappen aan de Universiteit Gent. Hij neemt sinds het invoeren van de visitaties van de hogeschoolopleidingen het voorzitterschap waar van visitatiecommissies.

Leden:

Lieve Naesens, mevrouw Naesens is apotheker en doctor in de Farmaceutische wetenschappen (KULeuven). Zij is deeltijds docent en deeltijds onderzoeker aan de KULeuven, Rega Instituut, afdeling Virologie en Chemotherapie.

Marc Bracke, de heer Bracke is geneesheer-klinisch bioloog (Universiteit Gent) en is directeur van het Laboratorium voor Experimenteel Kankeronderzoek in het Universitair Ziekenhuis van Gent.

Michael Gore, de heer Gore is gegradueerde in de Voeding en dieetkunde. In 2006 richtte hij Quality.Point op, een consultingbureau dat gespecialiseerd is in het begeleiden en auditeren van voedingsbedrijven op het vlak van voedselveiligheid.

Astrid Wijenbergh, mevrouw Wijenbergh studeerde onder andere Diëtik aan de Hogeschool Heerlen, Nederland. Momenteel is zij als klinisch voedingscoördinator in het UZLeuven verantwoordelijk voor de dieetafdeling.

Claudia Pokorny, studentlid. Mevrouw Pokorny heeft Voedings- en dieetkunde gestudeerd aan de Katholieke Hogeschool Leuven, waar ze ook de studentvertegenwoordiging waargenomen heeft.

Secretaris:

Magda Kirsch

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 22 februari 2007 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

3.2 Werkwijze

De visitatie van de opleiding professioneel gerichte bacheloropleiding biomedische laboratoriumtechnologie en van de professioneel gericht bacheloropleiding voedings- en dieetkunde aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005.

De installatie van de visitatiecommissie

Op 25 juni 2007 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd. De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces en een toelichting van het onderwerp van domeinspecifieke referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd. Elk commissielid heeft het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. Deze synthese is besproken door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen bij die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werd een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen, te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de commissieleden hun definitieve (tussen)oordeel per facet en per onderwerp aangegeven. Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

De schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerp-rapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel weer. Daarnaast werden – waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd. Het ontwerp opleidingsrapport werd naar de betreffende hogescholen gestuurd voor een eerste terugmelding. De reactie

van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. De visitatiecommissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Het vergelijkende deel werd samen met het antwoord van de visitatiecommissie op de reacties van de opleidingen en het definitieve opleidingsrapport aan de hogescholen toegezonden tijdens de tweede terugmelding.

Oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet af. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerp niveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie van de facetten.

3.3 Domeinspecifiek referentiekader

Bij de totstandkoming van het domeinspecifieke referentiekader heeft de visitatiecommissie gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

De referentiekaders van de opleidingen voedings- en dieetkunde;

De wettelijke bronnen zoals het Koninklijk besluit van 19 februari 1997 betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van diëtist en houdende vaststelling van de lijst van technische prestaties en van de lijst van handelingen waarmee de diëtist door een arts kan worden belast. (BS: 04/06/1997)

Brondocumenten onderschreven door het werkveld zoals de VLOR, studie 7: Beroepsprofiel voedings- en dieetkundige (25/1/1996).

Internationale referentiekaders zoals de HBO-Raad, Competentieprofiel voor de opleiding voeding en diëtik, 24.09.2004

Kenmerkend voor de professionele bachelor in de voedings- en dieetkunde is de gepersonaliseerde aanpak van analyse tot advies. De communicatie - in de ruimste zin - hierin een zeer belangrijk element. Bovendien moet de professionele bachelor in de Voedings- en dieetkunde voldoende overtuigingskracht aan de dag kunnen leggen om de patiënten tot een gedragsverandering in hun voedingspatroon te brengen.

Er wordt meer en meer nadruk gelegd in het werkveld op de kwaliteitszorg. Men verwacht van professionele bachelor in de voedings- en dieetkunde dat hij kennis heeft van procedures inzake kwaliteitszorg, deze kan vertalen naar de praktijk.

De visitatiecommissie heeft het domeinspecifieke referentiekader aan de opleidingen bezorgd.

3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit 6 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat de zelfevaluatie voldoende basis bood en dus voldoende zelfkritisch was;
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- kaders gehanteerd in eerdere visitatie;
- indien beschikbaar beroepsprofielen;
- referentiekader aangereikt door opleiding, dat voldoende situering geeft van de opleiding in nationaal en/of internationaal verband en met betrekking tot de relevante beroepspraktijk;
- wettelijke eisen voor beschermde beroepen.

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in de Voedings- en dieetkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;

- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;
- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Opleiding

Beschrijving van de opleiding

- instelling: Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo)
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): Gent
- graad en de kwalificatie: Bachelor in de voedings- en dieetkunde
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- studieomvang¹: 180 studiepunten
- afstudeerrichtingen²: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied (Zie HOR): gezondheidszorg
- aard van de aanvraag: accreditatie

---

¹ Situatie ten tijde van de visitatie

² Situatie ten tijde van de visitatie

5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet³;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'⁴;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan⁵.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:

De opleiding heeft haar doelstellingen voldoende geformuleerd, de doelstellingen zijn in lijn het domeinspecifieke referentiekader van de VLHORA. De commissie waardeert de door de opleiding grondig uitgeschreven opleidingsspecifieke strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en actieplannen. Voor het competentieprofiel van de voedings- en dieetkundige heeft de opleiding algemene competentie- doelstellingen geformuleerd. Een voorbeelden hiervan zijn de denk- en redeneervaardigheden. Daarnaast zijn algemeen beroepsgerichte competentiedoelstellingen beschreven, met als voorbeeld de kennis van de voedings- en dieetleer, van levensmiddelentechnologie en van het beheer kunnen toepassen om de gezondheid te helpen bevorderen, behouden of herstellen. De beroepsspecifieke competenties heeft de opleiding vastgelegd in samenwerking met de associatiepartners.

³ Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

⁴ Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

⁵ Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Voor de ontwikkeling van de beroepsspecifieke competenties is men uitgegaan van een beroepsprofiel dat door een werkgroep met afgevaardigden van elke hogeschool en in samenwerking met het werkveld opgesteld werd (1996) en van het opleidingsprofiel dat een werkgroep met afgevaardigden van elke hogeschool geformuleerd heeft.

Om meer zicht te krijgen op de competenties die in de opleiding de meeste aandacht verdienen, heeft de opleidingsadviesraad een wegingcoëfficiënt toegekend aan de decretaal opgelegde competenties. De visitatiecommissie waardeert het toekennen van deze weging. De opleiding inventariseert jaarlijks de reële opleidingsnoden, formeel via de opleidingsraad en informeel via de diverse contacten met het werkveld.

De opleiding houdt rekening met de internationale dimensie van de opleiding, enerzijds door voeling te houden met wat er zich op het niveau EFAD (European Federation of the Association of Dietitians) ontwikkelt, en anderzijds via de eigen via de eigen rechtstreekse contacten met buitenlandse partners.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**.

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.8 Beoordeling en toetsing

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:

De professionele afstemming en actualisatie van het programma gebeurt vooral via de opleidingsadviesraad en de stagebegeleiders, de gastsprekers en de contractuele medewerkers. Er is een subvakgroep Voedings- en dieetkunde (VDK) waarin onderlinge afstemmingen plaatsvinden die relevant zijn voor de opleiding. In het eerste jaar staat een aantal vakken op het programma die de basis moeten leggen voor de algemene kennis, nodig voor de latere beroepsuitoefening. De commissie heeft geconstateerd dat een aantal van deze vakken niet voedingsspecifiek is. Vanaf het tweede jaar worden de vakken meer voedingsspecifiek. In het derde jaar staat met name de stage en het eindwerk centraal. De commissie heeft geconstateerd dat de vakken/ opleidingsonderdelen degelijk zijn maar niet altijd up to date. De studenten krijgen te weinig voorbeelden van degelijke (buitenlandse) vakliteratuur.

Het curriculum van de opleiding is gebaseerd op het beroepsprofiel en op het door de associatie vastgestelde competentieprofiel. De opleiding heeft per jaar een competentiematrix vastgesteld, in deze competentiematrix is zichtbaar, per opleidingsonderdeel, welke competenties getraind worden; welke didactische werkvormen hiertoe gehanteerd worden; hoe deze competenties geëvalueerd moeten worden. Om de competentieontwikkeling te bevorderen heeft de opleiding meer projectwerk in het programma vormgegeven. De onderwerpen van een aantal projecten sluiten niet altijd aan bij de finaliteit van de opleiding. De commissie heeft vastgesteld dat er vakoverschrijdende projecten ontwikkeld zijn, onder andere een project tussen de opleidingsonderdelen diëtik en psychologie. Per programmaonderdeel heeft de opleiding ECTS-fiches beschreven. Deze ECTS-fiches dienen als contract met de student. Deze fiches zijn ook de basis voor flexibele leertrajecten.

De studenten die het modeltraject doorlopen, volgen een inhoudelijk samenhangend programma. Het programma is volgtijdelijk vormgegeven. In het kader van de flexibilisering zijn de ECTS-fiches ontworpen. De student kan per programmaonderdeel vaststellen welke credits verworven moeten zijn om met het desbetreffende onderdeel van start te kunnen gaan. De opleiding kan de student toestemming geven van de volgtijdelijkheid van een bepaald programmadeel af te wijken.

Het programma is opgebouwd rond de volgende pijlers: voedingsvakken, chemisch gerichte vakken, (micro)biologisch en medisch gerichte vakken, gegevensverwerking, steunvakken

en praktijk. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat er overlap bestaat tussen de verschillende programmaonderdelen.

De opleiding voert regelmatig degelijke studietijdmetingen uit. Studenten geven in deze metingen aan het eerst jaar als “zwaar” te ervaren. Uiteindelijk wordt jaar 3 als zwaarste ervaren. In de gesprekken geven studenten aan dat de studielast in het vijfde semester zwaar is door het samenvallen van het eindwerk en de stage. De globale gemiddelde jaarlijkse studietijd ligt onder het wettelijk maximum. De opleiding ziet vooral in de vooropleiding en de heterogeniteit van de studenten een studiebelemmerende factor. De opleiding tracht hier een antwoord op te vinden door voor een groot aantal opleidingsonderdelen van nul af te beginnen en door de studiebegeleiding te intensiveren. Ook heeft de opleiding een aantal bruggen ingebouwd om de instroom te vergemakkelijken. Een voorbeeld hiervan is de syllabus “Wiskunde voor de wetenschappen”.

De opleiding is toegankelijk voor iedereen met een diploma van secundair onderwijs. De hogeschool heeft in het kader van flexibilisering een Eerder Verworven Competentie procedure (EVC-procedure) ontwikkeld voor studenten zonder een diploma secundair onderwijs. Studenten die al één of meer jaren hoger onderwijs hebben genoten in een verwante studierichting kunnen in aanmerking komen voor studieverkorting op basis van Eerder verworven Kwalificaties (EVK's). De hogeschool heeft een kwaliteitsverbetersteam Diversiteit opgericht dat onderzoekt hoe de hogeschool meer kansen kan bieden aan onder andere allochtone studenten.

De opleiding voldoet aan de formele eisen van 180 ECTS.

De opleiding maakt gebruik van een brede waaier van werkvormen voor zowel de hoorcolleges als de praktijksessies. De opleiding heeft de stap gezet naar vakoverschrijdend werken, een voorbeeld hiervan is het Skillslab waar een intakegesprek met een fictieve of een echte patiënt wordt opgenomen en besproken door lectoren. Bij de bevraging van de docenten door de studenten worden de werkvormen mee beoordeeld. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van een waaier van leermiddelen zoals syllabi en handboeken. Sinds de invoering van Toledo (elektronische leeromgeving), maakt de opleiding steeds meer gebruik van elektronische middelen. Studenten geven aan dat niet alle lectoren Toledo gebruiken.

De wijze van en het tijdstip van evalueren, en eventueel de cesuur, staat voor elke opleidingsactiviteit vermeld op de ECTS-fiche. Studenten geven aan dat zij van de cesuur voor bepaalde opleidingsonderdelen, opleidingsactiviteiten of competenties goed op de hoogte zijn. De opleiding hanteert door de jaren heen een grote verscheidenheid aan evaluatievormen. De visitatiecommissie waardeert de degelijkheid van de examens en het feit dat de studenten de kans hebben hun kennis te toetsen bij proefexamens. De stage wordt beoordeeld door de stagebegeleider van de stageplek (80%) en door de mentor van de opleiding (20%). Het eindwerk wordt beoordeeld voor 50% door een externe jury en voor 50% door de mentor en de adviseur. Het werkveld geeft aan dat het bij het beoordelen van de stage soms moeilijk is om de verschillende competenties te beoordelen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**.

5.3 Inzet personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:

Het onderwijzend personeel onderhoudt via onder andere stages en conferenties contacten met de beroepspraktijk. Waar nodig worden er gastdocenten en gastsprekers ingezet. De opleiding is actief betrokken bij beroepsfederaties en bij internationale contacten.

Er is een behoorlijke ratio student/docent (8,2 fte op 148 studenten) waardoor de opleiding de studenten van nabij kan opvolgen. Het departement verdeelt de werkingsenveloppe volgens een omkaderingsmodel over de verschillende opleidingen.

De opleiding beschikt over 24 lectoren, 2 praktijklectoren en 2 docenten. De opleiding werkt volgens een matrixstructuur. Taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven. Procedures inzake personeelsbeleid liggen vast in het kwaliteitshandboek van de hogeschool. De meeste lectoren en docenten hebben een universitaire opleiding. Het onderwijzend personeel volgt niet alleen regelmatig specifiek wetenschappelijke bijscholing, maar ook bijscholing op het vlak van didactische deskundigheid. Sommige lectoren doen ook aan maatschappelijke dienstverlening en geven cursussen aan bedrijven.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:

De opleiding is recentelijk verhuisd naar nieuwbouw van campus Rabot. De opleiding beschikt hierdoor over goede materiële voorzieningen zoals meer en betere laboratoria. Er is een uitgebreide computerinfrastructuur. De commissie meent dat de mediatheek over weinig vakspecifieke boeken en tijdschriften beschikt, vooral op het gebied van de internationale vakliteratuur. Ook is het aanbod gespecialiseerde elektronische tijdschriften beperkt.

De visitatiecommissie is tevreden over het aanbod aan diensten die de studenten ondersteunen op diverse vlakken. Studie- en studentbegeleiding wordt gezien als een opdracht van elke medewerker in de opleiding. De werking is in eerste instantie gericht op maar zeker niet beperkt tot de eerstejaars. De opleiding werkt wat betreft de begeleiding op vier terreinen: de instapcursussen, de vakdocenten, het monitoraat en de departementale dienst studentenbegeleiding.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Voorzieningen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Evaluatie resultaten

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:

De hogeschool kent een kwaliteitsraad, deze adviserende raad bestaat onder andere uit leidinggevenden van alle departementen. Elke opleiding werkt het kwaliteitszorggebeuren uit via een kwaliteitsraamwerk. De visitatiecommissie stelt vast dat de hogeschool veel expertise heeft op het vlak van enquêtering. Er zijn diverse meetinstrumenten ontwikkeld zoals de tewerkstellingsbevraging bij pasafgestudeerden en de bevraging eerstejaarsbegeleiding.

Op hogeschoolniveau worden maatregelen genomen om de kwaliteit te verbeteren. De verbetermaatregelen van de opleiding staan beschreven in het jaarverslag. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat de opleiding al veel actiepunten heeft gerealiseerd.

Alle decretaal verplichte raden zijn in de opleiding aanwezig en functioneren behoorlijk naar mening van de visitatiecommissie. Docenten zijn onder andere via de campus- en opleidingsvergaderingen actief betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. Studenten zijn via de studentenraad betrokken bij de kwaliteitszorg. Afgestudeerden worden schriftelijk bevraagd naar de eerste werkervaring en naar de tevredenheid over de opleiding. De opleiding betreft op verschillende manieren de mensen uit het werkveld bij haar werkkring: via de stages, via de opleidingsadviesraad en via de juryleden.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**.

5.6 Resultaten

Facet 6.1. Gerealiseerd niveau

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Onderwijsrendement

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:

De visitatiecommissie vindt de kwaliteit van de gelezen eindwerken goed. De scores van de externe juryleden bevestigen dit. De visitatiecommissie is ook van mening dat de kwaliteit van de stages goed is. Via tevredenheidsenquêtes en tewerkstellingsenquêtes bij de afgestudeerden meet de opleiding of de beoogde eindkwalificaties zijn gerealiseerd.

De opleiding heeft nog geen streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen. Op hogeschoolniveau zijn er streefcijfers geformuleerd. De slaagkans in het eerste jaar mag niet lager zijn dan 50%. Voor het tweede jaar ligt deze streefnorm op minimum 80% en voor het derde jaar op minimum 90%. De opleiding voldoet aan deze streefcijfers. Ook voldoet de opleiding aan het streefcijfer dat 90% van de studenten de bacheloropleiding behaalt in 4 jaar. In de voorbijgaande jaren beliep de gemiddelde studieduur van de studenten tussen de 3,2 en 3,6 jaar. In het laatste jaar daalde de gemiddelde studieduur voor de studenten naar 3,07 jaar.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Resultaten.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**.

6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef ⁶	NVT
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

⁶ Enkel voor masteropleidingen

7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel van de NVAO: positief

O: onvoldoende; V: voldoende

8 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in de voedings- en dieetkunde (professioneel gerichte bachelor) van Katholieke Hogeschool Sint-Lieven (KaHo) uitgevoerd door Vlaamse Hogescholen Raad.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 00

F 31 70 312 23 01

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer #3664

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2010-2011 tot het einde van academiejaar 2017-2018.